

May 2016 subject reports

Swedish B

Overall grade boundaries

Higher level

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 14	15 - 29	30 - 46	47 - 60	61 - 72	73 - 86	87 - 100

Standard level

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 11	12 - 24	25 - 41	42 - 57	58 - 71	72 - 87	88 - 100

Higher level internal assessment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 6	7 - 12	13 - 17	18 - 21	22 - 26	27 - 30

Utnyttjade verk och deras lämplighet för uppgifterna

Bilder och rubriker var ofta passande och intressanta med färre förutsägbara teman. Bildkvaliteten var över lag mycket bättre i år med detaljer som inspirerade till vidare diskussion. Populära områden i år var sociala medier, ekologiska frågor och invandring. Dessa ämnen engagerade eleverna på ett mycket bra sätt. De bästa foton behandlade ett tema utifrån en mer utmanande synvinkel som sedan kunde utforskas vidare. Det fanns dock en del bilder och teman som kändes lite uttjatade och slitna, eller ämnen som inte kunde kopplas till svensk kultur eller traditioner såsom "Michael Jackson" och "Vapenlagar"! Om ett "osvenskt" ämne väljs måste rubriken och uppföljningsfrågorna hjälpa eleven att relatera detta till svensk kultur. Det

var stor tonvikt på flyktingar och migration vilket engagerade eleverna och motiverade ofta till en inspirerande diskussion. Teman kopplade till traditioner såsom midsommar, jul, Lucia och studentexamen förekommer fortfarande vilket förstås också är lämpligt om rubriken och uppföljningsfrågorna hjälper eleven att utveckla och fördjupa sig i ämnet. I ett fåtal fall användes samma bild och rubrik till alla elever. Detta är en försummelse som bör undvikas i framtiden.

Rubrikerna/bildtexterna kändes mycket mer intressanta i år. Många lärare har använt sig av retoriska frågor för att stimulera till diskussion, eller i en del fall fungerade ett kontroversiellt påstående bra som en drivkraft som utvecklade diskussionen och skapade nya synvinklar. I vissa fall var rubrikerna för allmänna eller vaga ("Äntligen Midsommar!") vilket inte lyckades inspirera eller motivera eleven. Det var inte heller ovanligt att se rubriker som var flera rader långa och liknade mer ett stycke än en intressant rubrik.

Uppföljningsfrågorna utgör en möjlighet att utveckla tankar och idéer, och detta fungerade i allmänhet mycket bra. I de mest lyckade fallen flöt diskussionen och nådde ofta ett intressant djup som gav eleven en möjlighet att visa sina färdigheter vad gäller språkkunskaper och tankeverksamhet. Det förekom tyvärr tillfällen då lärarens frågor var ytliga och alltför allmänna. Fortfarande fanns det också tyvärr exempel på mindre lyckade diskussioner där läraren övergav det ursprungliga huvudtemat och istället gick över till ett helt annat ämnesområde, ofta mer generellt om elevens framtidsplaner. Detta är inte att rekommendera eftersom samtalet ska hålla sig till temat som bilden representerar. Ibland dominerade läraren diskussionen och talade alldeles för mycket. Detta var vanligt om eleven är tyst och nervös. Detta hindrade eleven från att tänka fritt och kreativt.

Tidsbegränsningarna följdes mycket bra i de flesta fall men ett antal inspelningar är fortfarande för långa, ibland går de över tiden med 1-2 minuter vilket är relativt lång tid. Detta förekom oftast i presentationsdelen. När detta händer är det viktigt att läraren avbryter presentationen och smidigt för in eleven i diskussionsdelen. Ljudkvaliteten var mycket bra med få störningar.

Nya riktlinjer för inspelningen av IA har införts detta år. Från och med Maj 2016 ska varken eleven eller läraren informera om **namn, kandidatnummer eller skolans namn eller nummer** vid början av inspelningen. Den ska vara helt anonym. Ytterst få var medvetna om denna förändring. Denna avvikelse påverkade dock inte elevens betyg men det är viktigt att lägga detta på minnet inför nästa års examen.

Elevernas prestationer utifrån betygskriterierna

Generellt sett så presterade eleverna mycket bra i båda kriterierna.

Betygskriterium A - 'Productive skills': Från ett språkligt perspektiv talade de flesta elever flytande svenska relativt obehindrat. Ett stort antal uppnådde mellan 8-10 poäng för denna del av examen. De uttryckte komplexa idéer och tankar på ett autentiskt språk och tonen passade för det mesta till ändamålet. Ibland var tonen lite för informell och vardaglig vilket ledde till att innehållet inte kändes övertygande. Elever som strävar efter högsta poäng bör uppmuntras till att använda ett mer formellt, och till och med akademiskt språk, med vokabulär som ligger på en högre nivå än det mer talspråkliga. Läraren spelar en viktig roll här eftersom denne kan styra elevens språkregister genom sina frågeställningar. Elever vars prestationer var mindre lyckade

visade ofta brister i ordval, meningsbyggnad och helhetsstruktur. Anglicismer kryper mer och mer in i språket, även hos de mer högpresterande eleverna.

Vad gäller Kriterium B - 'Interactive and receptive skills' så visade många elever en god självsäkerhet och initiativförmåga och pratade obehindrat om många olika aspekter av bilden som de hade fått att kommentera. Om eleven är entusiastisk och engagerad så känns ofta diskussionen livlig och intressant vilket bidrar till högre poäng för Kriterium 2. I andra fall kändes diskussionen trög och flytet var långsamt. Eleven tvekade och dröjde ofta med svaret vilket resulterade i att dialogen blev långsam och utdragen. Det var då vanligt att läraren tog över och började dominera diskussionen. Ibland var det långa informativa förklaringar men även lärarens egna tolkningar av en detalj eller en idé förekom. När detta var fallet förlorade ibland eleven värdefull tid. Higher Level elever förväntas gå in på djupare tolkningar och t.o.m symbolisk innebörd av innehållet i bilden mycket snabbare. Detta var tydligt i många fall, då inte bara förståelsen av mer komplexa idéer visades utan dessutom en förmåga att uttrycka egna tankar och iakttagelser på djupet. Svagare elever hade svårt att uttrycka sina idéer på ett tydligt och effektivt sätt.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

De nya riktlinjerna för inspelningen av IA måste observeras: Varken eleven eller läraren ska informera om **namn, kandidatnummer eller skolans namn eller nummer**.

Förberedande aktiviteter bör innefatta att flertal övningar på presentationsdelen så att den inte överskrider 3-4 minuter.

Valet av bild är av avgörande betydelse. Den måste kunna kopplas till ett av de olika delområdena som har studerats, men samtidigt får den inte vara för enkel, generell eller uppenbar. En intressant synvinkel på ett välkänt tema kan stimulera.

Det är värt att än en gång påminna om att bilden ska vara av god kvalitet: skarp och tydlig och med ett flertal detaljer som eleven kan analysera och som kan leda till intressanta tolkningar.

Rubriken är viktig och kan vara avgörande. Den får inte vara för lång, men inte heller för kort och oinspirerande. För att förbereda eleverna (och inspirera läraren) kan man låta dem skapa egna rubriker till olika typer av bilder och tänka på att de ska vara stimulerande, motiverande och tänkvärda. Higher Level elever behöver utmanande material som uppmanar till djupare tolkningar och som ger dem tillfälle till att visa sina analytiska färdigheter. Lärarens roll är att stimulera och motivera, och rubriken är ett utmärkt verktyg för detta.

Om eleven är motvillig, kanske nervös eller blyg måste läraren försöka undvika att dominera och ta över diskussionen. I stället är det viktigt att kanske försöka uppmuntra eleven till att förklara och motivera tidigare påståenden; att analysera detaljer i ett försök att föra ämnet vidare och djupare. Undvik slutna frågor som inte leder någonstans. Använd öppna frågor såsom: Hur...? Varför...? Vad skulle hända om...? Berätta mer om... Hur upplever du...? Om detta förändrades ... etc.

Det är värt att ännu en gång uppmana till att det är viktigt att diskussionen håller sig till ämnet och inte hoppar från ett ämne till ett annat. Djup är viktigare än bredd.

För elever som siktar på högsta betyg är det viktigt att visa goda muntliga språkfärdigheter genom att använda komplexa meningar och ett stort och varierat ordförråd. Egna, mer kreativa tolkningar är alltid intressant – uppmuntra eleven att våga uttrycka sina egna idéer. Detta bör eleven förstås få tillfälle att öva på ett flertal gånger före själva examen.

Standard level internal assessment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 6	7 - 12	13 - 17	18 - 21	22 - 26	27 - 30

Utnyttjade verk och deras lämplighet för uppgifterna

- De flesta skolor har valt att använda sig av ämnesbaserat fotografiskt material som examinatorerna har laddat ner från nätet och därefter givit en rubrik. Samma foto material förekom vid olika skolor för att illustrera ett tema och/eller ett ämne, men rubriken varierade.
- Ett populärt ämnesval i år har varit Teknologi och Hälsa. Då det gäller teknologi, har man ofta valt att diskutera de eventuella faror som Ipads och mobiltelefoner utgör för våra barn och ungdomars hälsa och utveckling.
- Under rubriken Hälsa har man ofta valt att visa bilder på personer som är på gymmet och tränar.
- I några fall har man valt att diskutera Svenska traditioner, men i dessa fall har materialet inte alltid varit så väl underbyggt eller utgjort samma kvalitet som andra bilder under andra rubriker som använts.
- Ämnen och bildmaterial som förekom redan förra året har åter använts av några skolor för detta årets examina. Både dessa ämnen och bildmaterialet är förvisso mycket bra och ligger nära elevernas hjärtan, så eleverna kan tala vitt och brett om dem samt få tillfälle att uttrycka sina åsikter, men det kan vara bättre att erbjuda eleverna fräscht material istället för att "blåsa liv" i gammalt. Genom att alltid använda nytt, fräscht bildmaterial försäkras man sig också om att eleverna inte kan träna in vad de skall säga på förhand eller bara lär sig att tala om något utantill.

Elevernas prestationer utifrån betygskriterierna

- Bland årets elever har det funnits färre som har utmärkt sig för sin vältalighet, sakkunskap och sitt felfria tal på svenska.
- I sin helhet visar betygen att årets elever inte uppnått samma interaktionsförmåga med examinatorn och att dessa elever inte förstått eller haft förmågan att svara på frågor som ställs till dem under det muntliga provet. Årets elever har inte visat sig ha ett lika bra och varierat ordförråd som vid vissa andra examenstillfällen och inte uttryckt sig lika obehindrat på svenska som vid tidigare års muntliga provtillfällen.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

- Man kan använda sig av "lätt lästa"(easy-read) alternativ av populära böcker för att fånga eleverna intresse för svensk kultur och litteratur, öka elevens ordförråd och elevens förståelse av t. ex. svensk (populär) kultur.
- Man kan se och lyssna på svenska nyheter både på svensk TV och radio på "lätt svenska" som en daglig övning i hörförståelse och för att öka elevernas vardagsordförråd.
- Eleverna behöver naturligtvis öva sitt svenska ordförråd, sitt uttal men också lära sig argumentera och försvara sina åsikter i naturligt tal. Detta kan göras genom t.ex. rollspel eller genom att låta dem förbereda 5 minuters "debatter" angående "heta" ämnen (efter lärarens) eller elevernas egna förslag som en muntlig klassrumsaktivitet varje vecka eller vid varje lektionstillfälle om det finns tid.

Higher level Written Assignment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 4	5 – 8	9 - 12	13 - 15	16 - 17	18 - 20	21 - 24

Utnyttjade verk och deras lämplighet för uppgifterna

De flesta elever valde att utgå från romaner. Oftast förekommande var Jan Guillous *Ondskan* och Jonas Gardells *En komikers uppväxt*. Förutom dessa använde eleverna även Jonas Hassen Khemiris *Torka aldrig tårar utan handskar*, Astrid Lindgrens *Bröderna Lejonhjärta*, Snabba cash av Jens Laipidus samt *Ett öga rött* av Jonas Hassen Khemiri. Även ett fåtal noveller användes, såsom *En bra sorts ont* av Martina Lowden samt noveller av Jonas Hassen Khemiri och Tove Jansson. Verken var generellt väl anpassade till uppgiften, även om väl många verk återkom – spridningen var alltså inte så stor.

Elevernas prestationer utifrån betygskriterierna

Eleverna hade generellt löst uppgifterna på ett kreativt sätt och var ofta kunniga om vad som krävdes för varje specifik texttyp. Språket var ofta väl anpassat till uppgiften, även om en del elever också hade kunnat ägna mer tid åt att sätta sig in i hur språket borde anpassas efter uppgiften, exempelvis formellt/informellt. Generellt så kunde eleverna ha varit tydligare med att, i rationalen, förklara vad målet och syftet med uppgiften var, och de hade ofta kunnat vara tydligare i sina beskrivningar av hur texten måste anpassas språkligt och strukturellt utifrån texttypen, samt hur texten var kopplad till verket.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

Många elever skrev dagboksanteckningar och brev, vilket generellt fungerade väl. Dock skulle det vara önskvärt om läraren också uppmuntrade eleverna till att våga prova andra texttyper, då de i vissa fall skulle kunna passa bättre.

Standard level Written Assignment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 7	8 - 11	12 - 14	15 - 17	18 - 20	21 - 24

Utnyttjade verk och deras lämplighet för uppgifterna

Det var stor variation av ämnesval i år vilket var tillfredställande och ofta intressant att läsa. Förutom populära ämnen såsom flyktingkrisen, digitala/sociala media och nätmobbning förekom mer originella ämnen såsom: tvåspråkighet, IS, betygssystemet, ekonomisk ojämlikhet, elbilar, sopåtervinning, e-sport, reklam riktad mot barn och sanningen om mjölk. Ju snävare och specificerat ämnet är desto troligare är det att WA blir intressant och engagerande än om ämnet är för brett och allmänt. Ämnena detta år var inte alltid kopplade till Sverige eller svensk kultur, samhälle, språk etc. Detta är ett huvudkrav och någonting att tänka på till nästa år.

Det passar utmärkt att välja ett varierat utbyte av texttyper som underlag till WA. Källorna bestod oftast av webbsidor men dessa kunde variera från nyhetsartiklar och intervjuer till rapporter och biografier. Det är värt att poängtera att källtexterna kan bestå av både text och bild t.ex. skönlitteratur/saklitteratur, videomaterial såsom Youtube-klipp och filmer, bilder, reklamannonser, bok- eller tidningsomslag. Det är förstås viktigt att texten kan kopplas till det valda ämnet och att den är skriven på svenska. Det är inte att rekommendera att välja tre eller fyra artiklar av samma författare.

Texttyperna som användes var av varierande slag men liksom i fjol var blogg en av de populäraste.

I år fanns, förutom bloggar, bl.a. följande texttyper: artiklar av olika slag, dagboksanteckningar, broschyrer, tal, intervjuer, brev i olika format och bokrecensioner. Det är viktigt att välja en texttyp som passar det valda ämnet. Det var inte ovanligt att själva texten inte motsvarade texttypen som beskrevs i Rationale. Man påträffade ofta bloggar som såg mer ut som artiklar och uppsatser som liknade artiklar etc. för att nämna ett par exempel. För att undvika texttypsförvirringar är det en bra idé att förklara mer utförligt i Rationale vilka drag som man förväntas att kunna identifiera i den valda texttypen. En beskrivning av stil och register bör alltid vara med liksom en identifierad målgrupp som texten riktar sig till. En texttyp som är lite svåridentifierbar är "uppsats" eftersom det är svårt att anpassa språket till en specifik läsekrets.

Passande källförteckning var nästan alltid lämplig och korrekt utförd. Ibland var de olika komponenterna i WA organiserade på fel sätt. Rationale ska alltid presenteras först, därefter texten, och sist källförteckningen.

Ofta var namn och candidate nummer synliga på WA. Notera att WA ska vara anonyma, så elevens namn, candidate nummer och skolans namn och nummer ska ej finnas med.

Elevernas prestationer utifrån betygskriterierna

Criterion A: rationale and task

Trots att de nya bedömningskriterierna nu har funnits i ett par år verkade det fortfarande vara problematiskt att uppfylla dem, även på en ganska grundläggande nivå. Det kändes uppenbart att många elever har fått otillräcklig handledning och rådgivning vid planerandet och utformandet av WA. Det var främst Rationale som skapade bekymmer och stora poängavdrag. Trots att utformningen av Rationale är klart och tydligt beskriven i Language B Guide så saknades flera väsentliga komponenter i många av årets WAs. Även om en detaljerad beskrivning av källtexterna inte ska vara utgångspunkten i Rationale måste det dock finnas en kort översikt över artiklarna. Om denna saknas helt hamnar texten i de två lägsta kategorierna (1-2 Marks) eftersom det är svårt eller omöjligt att bestämma om uppgiften är relevant med tanke på källorna. Syftet var ofta vagt formulerat i Rationale och en beskrivning av målgruppen som texten riktar sig till var i många fall helt utelämnad, vilket skapade problem med att identifiera passande språkregister, ton och stil.

Det är viktigt att klargöra att temat/ämnet inte är synonymt med namnet/rubriken utan syftar på den infallsvinkel kandidaten valt som sin utgångspunkt. Således måste en rubrik vara del av texten vare sig det är en blogg, artikel eller uppsats.

Criterion B: organization and development

Detta kriterium tillämpas endast på själva uppgiften. Organisation syftar närmast på textens samstämmighet och utveckling i relation till hur idéerna är presenterade i Rationale och senare utvecklade längre fram i texten. Kapitelindelning var ofta tydlig och effektiva argument var skönjbara.

De flesta kandidater lyckades skriva en relativt enhetlig text där idéerna förklarades, motiverades och utvecklades vidare. Kopplingar till källorna var dock inte alltid tydliga. Det var vanligt att källtexterna inte hänvisats till i själva huvudtexten och effekten av detta var att det blev oklart hur dessa texter faktiskt hade använts som del av WA. Detta kan uppnås genom att använda citat och exempel från källtexterna och förstås uppmärksamma användandet av dessa.

Criterion C: language

Det var stora variationer i förmågan att uttrycka sig grammatiskt korrekt och användandet av ett brett ordförråd. Majoriteten kunde dock skriva på ett fungerande språk med relativt varierande ordförråd och meningsstrukturer. Några elever med högst ett års studier i svenska

hade stora svårigheter med stavning/textbehandling på svenska (bl.a. saknades å/ö/ä i deras texter).

Sammanfatta ord var uppenbart ett problematiskt område även för de starkare eleverna. Ord som "flyktingströmmen" blev "flykting strömmen", likaså "skattetrycket" blev "skatte trycket". Att kunna tillämpa passande retoriska mönster var utmanande: Att konstatera i Rationale att man skriver ett blogginslag men det blir ett akademiskt föredrag eller att ett personligt brev eller att dagboksinslag resulterar i en akademisk essä eller en artikel drar alltid ned poängen till 3-4 i detta kriterium.

Oavsett texttyp ska en text engagera läsaren. Om uppgiften inte lyckas med detta p.g.a. begränsat språkbruk straffas det under Kriterium C.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

Ett grundläggande råd som, om det följs, kommer att höja prestationen i Kriterium A är att klargöra för eleverna vad som är väsentligt att ta med i Rationale:

- Tema
- Syfte
- Förklaring av texttyp
- Beskrivning av register och stil
- Mottagare/målgrupp
- Kort sammanfattning av källtexterna.

En effektiv metod är att "provskriva" olika Rationale på lektioner och läsa varandras texter och markera ("to tick") alla väsentliga element i dem. Använd en mall som guide.

Eleverna måste alltid förklara vem texten riktar sig till. Det är lätt att glömma när de skriver en artikel eller uppsats t.ex. "Tidningsartikel som riktar sig till ungdomar ...."

Att kunna se intertextuella relationer mellan tre eller fyra texter som behandlar samma tema kan övas tillsammans på lektionerna, detta kan också göras muntligt.

Eleverna ska tränas i hur man planerar en viss texttyp: rubrik, inledning, avslutning osv. Vilka "ingredienser" som förväntas. Vissa texttyper har fler konventioner än andra, såsom brev och ett tal.

Det är också viktigt att alltid motivera kommentarer och idéer. Regelbundna uppgifter som övar upp förmågan att skriva tydliga motiveringar är en viktig del av förberedelserna inför WA.

Higher level paper one

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 – 8	9 - 17	18 - 27	28 - 36	37 - 44	45 - 53	54 - 60

De delar i examen som eleverna haft svårigheter med

Några frågor visade sig vara svåra i Text A 5, 8 och 9. Text B 17-19. Text C 28, 32, 33, 35, 36. Eleverna klarade många av frågorna i den litterära texten trots att fler frågor var krävande. Däremot fann många det svårt att svara på frågan om ton och syfte. Text D 40, 46. Text E 51-54 där de flesta hade mellan 2-4 rätt. Fråga 58 och 59 var svåra.

De delar i examen där eleverna lyckades väl

De flesta av eleverna verkade ha haft tillräckligt med tid att avsluta provet. Många var noggranna i sina svar speciellt motiveringssvaren. Eleverna klarade följande frågor lätt: Text A 1, 2, 3, och 10. Text B 13 och 14 var ganska lätt och fråga 21-24 var mycket lätta, dvs fylla i konjunktioner och liknande som saknas. Text C, litteratortexten, klarade eleverna bra speciellt fråga 25, 26 och 27, 30, 31, 37 och 38 (där de två sista frågorna handlade om syftning. Text D 44, 45 och 48. Text E fråga 51-54, 57 och slutligen 60 där säkert 90-95% av eleverna svarade rätt.

Förtjänster och brister i elevernas svar på de enskilda frågorna

De flesta elever är noga när de svarar och refererar till answer booklet ifall det blivit rörigt på sidan. De citerar noga vid motiveringarna, ibland lite för noga och tar med för långa meningar. De klarade litteratortexten väldigt bra men ton och syfte var svårt för många. Däremot klarade de många av de andra litterära frågorna om liknelser till exempel. Vid fråga 29 utelämnade många ordet "konservburkar". Det betyder att en del, men långt ifrån alla, behöver vara lite mer noggranna när de lyfter sina svar ur texten.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

Vid rätt/fel med motivering bör eleverna vara noga att lyfta rätt ord ur texten så att motiveringen täcker det väsentliga i frågan. Ofta räcker det med bara några ord, men ibland väljer de fel del av en mening. Det händer också ibland som vid fråga 10 där "ofrivilliga" är rätt svar. Om eleven svarar "ofrivilliga uppmärksamheten" blir det fel. Några elever lämnar tomma rutor trots att det är flervalternativsvar. De kanske skulle kunna gissa? En sak som uppmärksammades i år är att några elever inte letade efter svar mellan de radnummer som angivits. Öva därför gärna på de olika instruktionerna i proven och tala om varför radhänvisningarna är där. Många elever skrev själv vilka rader svaren förekom på men detta behövs inte

(men de förlorar självklart inga poäng på det). Frågor när meningar ska avslutas ur texten som fråga 17-20 behöver några öva på. En del hittade på egna svar och förstod inte att svaren ska lyftas direkt ur texten.

Standard level paper one

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 5	6 - 11	12 - 16	17 - 24	25 - 32	33 - 40	41 - 45

De delar i examen som eleverna haft svårigheter med

Fråga 2 och 6 var svåra i text A. Fråga 14 och 21 i text B. Fråga 28 och 29 i text C. Fråga 32 och 34 i text D. Många hade svårt för frågorna där man ska motivera rätt/fel. På fråga 12 skrev många "Rätt" men citerade inte rätt fras. Många är inte tillräckligt noga med att se till att täcka in påståendet som ska motiveras, t ex utelämnades "förra året" eller "ökade". Ordkunskapen i text B var svåra. Bland syftningarna var fråga 26 svårast. Det är förmodligen knepigt att "det" kan syfta tillbaka på ett kort påstående. I text D var frågan om textens stil ganska svår. Av konjunktionerna var fråga 40 ganska svår.

De delar i examen där eleverna lyckades väl

I text A klarade nästan alla ordet "partaj". Eleverna klarade bra av att matcha rubriker med stycken i fråga 9-11. Fråga 17-19 där eleverna också ska matcha men här början av meningar med slutet av meningar klarade de också ganska bra. De flesta hade 3 rätt här, många mellan 1-2 rätt. Fråga 25 där man ska hitta rätt mening som beskriver innehållet gick också bra. De flesta hade 3-4 rätt.

Förtjänster och brister i elevernas svar på de enskilda frågorna

Se ovan.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

Förklara för eleverna att när det gäller motiveringar och andra frågor ska svaren kunna lyftas direkt ur texten. Det viktiga är att de hittar just den fras som gäller och att de täcker in utan att skriva hela tre meningar. Så långa svar behöver de aldrig skriva.

När det gäller syftning behöver en del elever öva på detta genom att inledningsvis öva på han och hon som ersätter olika namn, därefter den och det som ersätter substantiv av samma genus. Sedan kan "det" även syfta på en hel fras eller ett faktum. Ordet "då" syftar på TID vilket också är bra att öva på.

När det gäller att hitta synonymer i texten kan de också försöka tänka lite strategiskt och träna eleverna att känna igen verb i presens och substantivens bestämda former. Många hade t ex skrivit "bor" när de skulle hitta en synonym för "livet" (liknar engelska lite i och för sig).

En elev hade skrivit "för att" som korrekt svar på fråga 40 men sen strukit över det och lämnat frågan obesvarad. Här kan man ju i alla fall tipsa eleverna att det är bättre att chansa än att lämna tomt.

Higher level paper two

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 8	9 - 17	18 - 23	24 - 28	29 - 33	34 - 38	39 - 45

De delar i examen som eleverna haft svårigheter med

Många texter uppvisade brister vad gäller formell korrekthet. Texter som innehöll en välutvecklad vokabulär med många specifika ord och uttryck kunde samtidigt bestå av bristfällig grammatik, t.ex. vad gäller syntax och diverse ordböjningar. Inom satsbyggnaden handlade många misstag om fel ordföljd, främst i satser med omvänd ordföljd eller i bisatser. Övriga formfel var varierade och handlade om alltifrån okunskap om substantivens olika deklinationer och genus, och därmed felaktiga böjningar, till inkorrekt tillämpning av olika tempus och verbformer.

Texternas struktur var många gånger inte tillräckligt genomtänkt och organiserad för att fungera effektivt och vara lättillgänglig för läsaren. Ibland saknades fullständigt styckeindelning, och textmassorna blev långa och svårlästa. Ibland bromsades textens flyt upp av saknaden av tillräckliga sambandsmarkörer och/eller en bristande disposition.

Även i texter som gav intrycket av att vara skrivna av elever med en mycket god känsla för det svenska skriftspråket förekom det ofta en hel del "svengelska" ord och uttryck. Detta gällde framförallt vid skrivandet av datum, nationalitet och vid bruket av vissa skiljetecken. I engelskan använder man t.ex. oftare ordet "och" efter kommatecken, vilket inte är rekommenderat inom det svenska skriftspråket. Ofta använde eleverna också svengelska uttryck som t.ex. "jag vill skapa vänner", vilket man direkt kunde härleda till engelskans influenser. Även relativt ofta förekommande felaktiga sarskrivningar kan misstänkas ha sitt ursprung i engelska språket.

De delar i examen där eleverna lyckades väl

En förvånansvärt stor andel texter uppvisade ett mycket välutvecklat och specifikt ordförråd och om inte än helt korrekt, så åtminstone en god ansats till, en komplex meningsbyggnad. Även de texter som vittnade om en relativt svag vokabulär gjorde goda ansatser till att formulera sig

med hjälp av en mer avancerad satsbyggnad. Det var sällan någon text enbart innehöll enkla huvudsatser utan majoriteten av eleverna hade ansträngt sig med en strävan efter komplexitet och variation i sina formuleringar.

I många fall vittnade elevernas ordval och uttryck om en mycket god, autentisk känsla för det svenska språket; en känsla/ordkunskap som enbart kan anammas i en miljö där svenskan används på ett levande och dynamiskt sätt. Med detta sagt är antagandet att många elever rör sig i miljöer, även utanför klassrummet, där svenska språket är levande och därmed kontinuerligt kan bidra till elevernas växande ordförråd och uttrycksformer.

Positivt under bearbetningen och bedömningen av texterna var också att eleverna generellt sett visade prov på en stor portion kreativitet och angrep frågorna med diverse originella lösningar. Eleverna visade i många fall upp en god förmåga till reflektion och eftertanke, vilket ledde till många intressanta, stundtals oväntade, mångfacetterade svar.

Förtjänster och brister i elevernas svar på de enskilda frågorna

De frågor som tillhörde de mest valda att besvara var frågorna om barnuppfostran (artikeln i skoltidningen) och trafiksituationen utanför skolan (brevet till rektorn). Den absolut minst valda frågan var den om Öppet hus där en maträtt skulle beskrivas och presenteras.

- Vad gäller texten om barnuppfostran var styrkorna framförallt att många elever hade många och varierande erfarenheter av en mängd olika kulturer och uppfostringsmetoder. Däremot kunde många av texterna ha visat prov på lite mer djupgående reflektion, t.ex. genom att återge lite mer kring de olika uppfostringsmetodernas för- och nackdelar, samt ge fler exempel tagna ur den egna verkligheten. Ibland var texterna lite för mycket fokuserade på "vad", istället för att lägga mer krut på t.ex. "hur" och "varför", vilket hade kunnat ge texterna ett lite mer fördjupat budskap.
- Frågan om Öppet hus löstes ofta på ett mycket intressant och innehållsrikt sätt, i de relativt få fall just denna fråga valdes. Här handlade svagheterna framförallt om texttypen broschyr, vilken verkar ha varit lite besvärlig för eleverna att producera på ett korrekt sätt. Ibland gick också texterna in lite för mycket i detalj vad gäller t.ex. ingredienser istället för att försöka belysa maträttens tradition och kultur.
- En av de mest populära frågorna att välja var som sagt den om trafiksituationen utanför skolan/brevet till rektorn. Här kunde man uppmärksamma att många elever inte alls hade den förförståelsen eller tolkningen av frågan som man hade kunnat förvänta sig. Många fokuserade inte alls på frågans trafikspekt utan utvecklade ett innehåll med fokus på t.ex. brist på motion, fetma eller orättvisor (eftersom alla barn inte hade föräldrar som kunde köra dem till skolan). En förvånansvärd stor andel av de elever som valde denna fråga bortsåg helt ifrån trafikspekten, och utvecklade sina svar helt efter andra tankebanor. Styrkorna i denna fråga var framförallt texttypen brev, vilken överlag behärskades väldigt bra av eleverna.
- Förslagen till föreningen innehöll ofta många goda reseförslag och övertygande argumentationer. Eleverna visade i denna uppgift prov på en mycket god omvärldskunskap och detaljerade, innehållsrika aktivitetsförslag. Svagheten inom den här frågan handlade framförallt om formatet; vissa elever valde att uttrycka sig genom texttypen brev medan andra skrev sina texter relativt fritt och ostrukturerat, vilket ibland

- hade negativ inverkan på dispositionen och den otydliga röda tråden.
- Texterna om varför eleven skulle bli vald till en av de första bosättarna på planeten Mars uppvisade en överraskande stark förmåga till att övertyga och marknadsföra sig själv. Styrkan i denna fråga var framförallt elevernas entusiasm över att sälja sig själva och sina idéer medan frågans oftast förekommande brister var att anpassa texten till situationen; det vill säga att formulera texten som ett manus, en förberedelse inför en muntlig presentation.

Generellt sätt var det många elever som tappade poäng på kriterium C (Format) för att de inte behärskade texttyperna till fullo. T.ex. brev saknade datum, artiklar saknade rubriker osv. I kriterium B (Message) tappade många elever poäng på att deras budskap var alltför abstrakt och saknade konkreta exempel och detaljer, helst från den egna - sanna eller osanna - erfarenheten.

Section B bjöd på många intressanta argument, många med liknande innehåll. Bristen här handlade framförallt om att eleverna inte valde någon texttyp för sitt svar. Majoriteten skrev sin text rakt upp och ner utan någon utvald texttyp, vilket ofta ledde till att budskapet inte lyckades förmedlas lika effektivt som ifall texten haft en klar och tydlig disposition.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

För det första rekommenderas det att eleverna under utbildningens gång regelbundet möter alla olika texttyper, ofta, och noggrant befäster konventionerna för dessa. Eleverna bör också metodiskt träna sig i specifika färdigheter som att formulera intresseväckande rubriker, organiserade sina texter efter en tydlig struktur med inledning, huvudinnehåll och avslutning, anpassa hälsningsfraser till rätt mottagare osv.

"Svengelskan" är också ett inslag som eleverna behöver bli uppmärksamma på; alltifrån datumskrivande till när man använder versaler eller gemener. Förhoppningen är att eleverna genom att lära sig fokusera på olika språks likheter och skillnader, uppnår en befäst kunskap i vad som är korrekt format på respektive språk.

Eftersom vokabulären generellt sätt var betydligt starkare i texterna än dess form rekommenderas det att eleverna får möjligheterna att lära sig och befästa svensk grammatik vad gäller alltifrån olika böjningar till korrekt ordföljd. Vokabulären har visat sig ha ett stort försprång framför det formella, vilket tyder på att det många gånger är här - vid formen - undervisningen bör lägga lite extra krut. Vissa svårigheter bör vara enklare än andra att få bukt med; t.ex. styckeindelningen bör förhoppningsvis vara ganska enkel att befästa samtidigt som den vid korrekt användning drastiskt skulle öka en texts tillgänglighet för läsaren.

Standard level paper two

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 6	7 - 11	12 - 15	16 - 18	19 - 22	23 - 25

De delar i examen som eleverna haft svårigheter med

Grundläggande grammatiska språkfärdigheter orsakade problem även i år. Ordval, ordföljd och ordändelser av substantiv och speciellt verbformer var problematiska områden. Detta är förstås naturligt eftersom många bara har varit i Sverige i ett par år.

Prepositioner brukar orsaka stora svårigheter, men det är tydligt att detta har minskat och i år var det inte ett lika stort och utbrett problem som tidigare år.

Det är fortfarande många elever som har svårt för att stava många vanliga ord. Även vanligt förekommande enkla ord (som ibland till och med upprepas i delfrågan) felstavas ibland, vilket ofta känns onödigt. Frågan är om eleverna tänker efter när de skriver, eller om de blir så engagerade av uppgiften att de 'glömmer bort' stavningen. Grundläggande kunskaper om "å, ä, ö" orsakar också ofta förvirring.

Grammatiska genus såsom "en" och "ett" och "den" och "det" åtföljdes inte alltid av korrekt form av substantivet.

Engelskan kryper in mer och mer i det svenska språket och ibland känns det som om ett engelskt ord används eftersom det helt enkelt är lättare och snabbare att använda. I en del fall undrar man om eleven faktiskt har uppmärksammat användandet av ett specifikt engelskt ord.

Många elever förlorade poäng i Kriterium C (format) på grund av att de inte uppfyllde de konventioner som förväntas av en speciell typ av text. I år var det speciellt tydligt i bloggformatet. Trots att få elever valde flyer uppgiften var dessa osäkra på konventionerna kopplade till denna texttyp.

De delar i examen där eleverna lyckades väl

Ett bra engagemang i ämnet i de olika uppgifterna. Eleverna uttryckte ofta personliga åsikter och erfarenheter på ett övertygande sätt, speciellt i uppgift 1 och 4.

De flesta använde en passande ton som lämpade sig bra till de olika uppgifterna och målgrupperna.

Det fanns ofta tydliga tecken på effektiv planering av uppgiften, vilket resulterade i en klar struktur och en text som var lätt att följa.

99% av eleverna skrev texter som uppfyllde kraven på minsta antal ord.

Handstilen var sällan ett stort problem i årets examen, men det förekommer fortfarande undantag!

Förtjänster och brister i elevernas svar på de enskilda frågorna

- **Kulturell mångfald:** Detta var den mest populäraste uppgiften som nästan hälften av alla elever valde. De ombads att skriva ett blogginlägg om att vara bi- eller multikulturell. Eleverna berättade intressant och med inlevelse om personliga erfarenheter och flertalet behandlade både för och nackdelar. Ett vanligt problem var att bloggen skrevs mer som en uppsats eller artikel och saknade ofta många typiska bloggkonventioner. En blogg måste ha en rubrik, bloggarens namn, datum och tid, samt etablera en tydlig kontakt med läsarkretsen. De bästa bloggformaten erbjöd tillfälle för läsaren att kommentera och ge feedback.
- **Folkvanor och traditioner:** Endast en procent av eleverna valde denna uppgift – att skriva en flyer för att bjuda in gäster till en släktings födelsedagsfest. Ointresset kanske berodde på det relativt ovanliga textformatet eller också var inte ämnet tillräckligt inspirerande.
- **Hälsa:** I denna uppgift bads eleven om att skriva ett tal som informerar om ett köksträdgårdsprojekt i en skola. 6% valde denna uppgift och utförde den på ett lyckat sätt. Ett tal erbjuder goda möjligheter till att använda ett övertygande språk med effektiva retoriska språkmedel. Informationen och idéerna kändes ofta övertygande och relevanta i de flesta fall, och tonen kändes övertygande och personlig.
- **Fritid:** Denna uppgift var den näst mest populära och utgjorde 37% av eleverna val. Ämnet handlade om vad man kan göra på fritiden för att förbättra relationerna i ens familj. Textformatet var uppsats vilket inte kräver alltför många konventioner. Trots detta var det en övervägande stor del av elever som utelämnade titeln på uppsatsen. En uppsats måste ha en passande rubrik, och om detta saknas resulterar det i poängavdrag för Kriterium C. Det är också viktigt att en uppsats har ett tydligt syfte, passande inledning och avslutning. Många tips på hur problemet skulle kunna lösas erbjöds men tonen var på sina ställen inte helt passande. Ofta kändes ordvalen för vardagliga och informella vilket är olämpligt i en uppsats. Idéerna kändes lite oinspirerade och resultatet var ofta lite tunt, upprepande och ointressant. Många förespråkade TV-tittande, restaurangbesök och semesterresor, vilket ofta kändes antingen fantasilöst eller orealistiskt. De mer lyckade uppsatserna diskuterade även dåliga relationer utifrån en mer allmän sociologisk synvinkel. Idéerna förklarades inte alltid - tydliga motiveringar saknades. Styckeindelning var en viktig del i denna uppgift och för att uppnå höga poäng skall styckena tydligt kopplas till varandra.
- **Vetenskap och teknologi:** Denna intervju med en forskare valdes av ytterst få elever (5%) Dessa var generellt mindre lyckade och saknade den spekulativa fantasin som förväntas av denna typ av ämne. Intervjuformatet var ofta klart och tydligt med frågor och svar samt en kort inledning och avslutning. Svagare elevers intervjuer kändes tunna och ointressanta med korta eller förutsägbara frågor och svar. Vissa elever använde ord som var för vardagliga t.ex. 'kolla' och 'funka' vilket inte är ett passande register för en intervju med en vetenskapsman. Starkare elever diskuterade problemet på en djupare nivå och använde en del vetenskapliga facktermer som drog upp språket på en nivå som visade ett brett ordförråd.

Råd och tips inför den fortsatta undervisningen

Stavning – Liksom tidigare år så är å ä ö fortfarande ett stort problem. Många elever skulle behöva en påminnelse om skillnaden mellan dessa tre bokstäver. Det är vanligt att svagare elever blandar ihop dessa och väljer en bokstav på måfå. Dra uppmärksamhet till stavningen av ord som är lik de samma ord på engelska. T.ex. mamma, sommar, syster och liknande.

Verbändelser är ofta inkorrekta. Att lära sig några enkla regler för verbens konjugationer skulle hjälpa många elever som regelbundet visar brister på detta område.

Ordföljd - Majoriteten av elever har svårt för att skriva meningar med korrekt ordföljd. Detta problem skulle kunna förbättras genom regelbundna grammatiklektioner.

Konventioner av texttyper - Läraren bör gå igenom de olika texttyperna som sannolikt kommer att förekomma på Paper 2. Vilka 'ingredienser' skall finnas i ett brev/ett dagboksutdrag/en rapport/en intervju/en uppsats/ett tal/en annons/ett mejl/ett blogginlägg/en tidningsartikel/ett föredrag/en broschyr mm? Studera den svenska rättningsmallen för Paper 2. Utför regelbundna miniuppgifter på lektionerna då eleverna får 10 minuter på sig att öva på att skriva en/ett kort tal/brev/intervju/blogg etc. med fokus på konventionerna.

Betona betydelsen av att använda **rubriker** då man skriver en artikel, blogg och uppsats. Om rubrik saknas blir det automatiskt poängavdrag.

Tonen och stilen i en text - Öva på att skriva texter med olika register/ton i anknytning till texttyperna ovan. Formell, informell, vardaglig, personlig, opersonlig, saklig etc.